

Поліна ХАРЧЕНКО

кандидат педагогічних наук,

старший науковий співробітник

СОЦІОКУЛЬТУРНІ РЕАЛІЇ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ УКРАЇНИ

Успішна життєдіяльність, плідна творчість, особиста і професійна самоактуалізація людини в сучасному інформаційному, високотехнологічному світі передбачають розвиток цілого ряду її фізичних, інтелектуальних і моральних якостей. Серед них — такі, що споконвіку вважалися необхідними для плідної самореалізації: фізичне здоров'я, здатність самостійно опанувувати необхідні знання, вміння і навички, ерудованість тощо.

Водночас особливості сьогодення передбачають наявність окремих, специфічних здатностей, наприклад — високого рівня адаптивності, вміння пристосовуватись до стрімких і непередбачуваних змін у середовищі існування людини, соціальної гнучкості, толерантності, готовності до саморозвитку, самоосвіти упродовж життя тощо. Згадаймо, що ті чи інші аспекти щодо складних процесів взаємодії, інтеграції, взаємовпливів сучасного соціокультурного середовища та окремої особистості досліджували у своїх працях вчені різних галузей наукового знання, серед яких М. Бахтін, В. Біблер, М. Вебер, Л. Виготський, Я. Гуревич, М. Каган, О. Лосєв, Ю. Лотман, А. Моль, Г. Ріккерт та ін.

Нині ці актуальні питання знаходять подальше висвітлення у працях Л. Білого, І. Зязюна, Ю. Павленка, Г. Падалки, М. Поповича, М. Савельєвої, Д. Сараб'янова, В. Турчина, В. Шейка, О. Шила та ін. Сучасні дослідники феномена людини та її розвитку в різних культурних умовах переконані, що неспроможність встигати за високими швидкостями змін нашого світу, нездатність самостійно продукувати позитивні емоції, підтримувати власний оптимізм та розвивати гармонійне світовідчуття є підґрунтям виникнення небезпечних стресових станів, розвитку депресій, які визнані одним з найнебезпечніших захворювань для людини у майбутньому. Відомо, що потужним джерелом виходу з таких станів є катарсичний вплив мистецтва, про що знали ще в часи античності.

Утім, зауважимо, що від згадуваної давнини минуло дуже багато часу, впродовж якого змінювалися уявлення людини як про самий феномен мистецтва, так і про форми впливу останнього на життєдіяльність і окремого індивіда, і суспільства в цілому. Реальна дійсність переконливо доводить: процеси, які відбуваються нині в культурно-мистецькій сфері, є наслідком змін, що їх зазнає сучасна людина. Наочним є такий причинно-наслідковий зв'язок: змінюється людина — відбуваються істотні зміни в її проявах у навколишньому світі, відповідно змінюється соціокультурне середовище її існування, що в свою чергу змінює саму людину.

Пошуки економічної та політичної стабільності, розвиток ринкових відносин впливають на всі сфери людської життєдіяльності, у тому числі й на мистецтво. Багато-варіантність попиту на різні стилі, жанри, форми мистецтва каталізує появу нових пропозицій на мистецькому «ринку». Окрім того, сучасне вітчизняне суспільне середовище є надзвичайно неоднорідним за наявністю у ньому різних культурних за-

цікавлень, смаків, уподобань. На відміну від недавнього минулого, на території нашої країни з кожним днем посилюються пріоритети індивідуального над суспільним.

Тому не випадково в наш час ми стаємо свідками численних цікавих експериментів у культурно-мистецькій сфері, провідний напрям розвитку якої викликає цілу палітру суспільних емоцій — від обурення, категоричного несприйняття, заперечення права на подальше існування — до щирого і такого ж відвертого захоплення.

Останнім часом ведуться дискусії щодо понять «сучасне мистецтво» та «актуальне мистецтво», існують різні тлумачення у розумінні тих чи інших стильових течій, напрямків мистецтва. Визнаючи цінність і необхідність дослідження означених понять, зауважимо, що під поняттям «сучасне» розуміємо таке мистецтво, що створюється нині. Метою даної статті будемо вважати окреслення його окремих соціокультурних аспектів впливу на формування світогляду, ціннісних орієнтацій та художньо-естетичний розвиток особистості.

Отже, розглянемо думки відомих культурологів, мистецтвознавців, дослідницька діяльність яких має відношення до порушеної проблеми. Так, заслуговують на увагу філософсько-культурологічні роздуми В. Турчина щодо феномена сучасного мистецтва, зокрема розвитку авангарду ХХ — ХХІ ст. Автор послідовно доводить, що провокативність та епатажність мистецтва нашого часу зумовлені активними мистецькими пошуками нового досвіду у високотехнологічному часі, що сповнений катаклізмами та непередбачуваними катастрофами.

За таких зовнішніх умов існування людини мистецтво, яке вона створює, постає своєрідною «школою духу», що вчить її емоційну сферу «виживати» за таких складних обставин. Твори актуального мистецтва нині прагнуть стати втіленням мрії про свободу від табу та умовностей, візуалізувати, проте не розшифровувати, ті чи інші «текстові» повідомлення, із оригінальними, загадковими семантичними і синтаксичними взаєминами смислів та символів, «гра» яких пробуджує підсвідомість, інстинкти, стимулює фантазію та уяву глядача. Така мистецька ідеологія, завдання зміни світобачення людини вимагає від митця віднайдення своєрідних форм, методів, прийомів, способів виконання твору мистецтва, що став подібний товару, який продається, розповсюджується, стає доступним масам.

Водночас В. Турчин звертає увагу на один цікавий факт: доступність широкому загалові робить витвір актуального мистецтва жертвою стереотипів, а його «революційне» завдання — змінити світобачення наших сучасників — нівелюється ринковим, матеріалізованим, прагматично-споживацьким підходом, де твір мистецтва розглядається як вигідне капіталовкладення або ж обов'язковий елемент інтер'єру. Актуальне мистецтво має утилітарно-практичну спрямованість, тісно пов'язане з дизайном, архітектурою, трансляційною технікою, а праця художника поступово набуває ознак професії ремісника, інженера, бізнесмена (використання досягнень науки, технологічність, виробництво якісних виробів, що можуть принести прибуток, підхід до мистецького твору як до матеріального продукту тощо), які вважають «продукт» своєї творчості ефективним «інструментом» перетворення середовища і свідомості глядача [1].

Аналізуючи генеральні напрями новоєвропейської цивілізації від її початку до сьогодення, зупиняючись на окремих, переважно негативних проявах історичного процесу в їх особливій періодичності, В. Скуратівський відмічає певну «пороговість» нашої сучасності, яка потребує оновлення як самих символів культури, так і зміни

понятійно-термінологічного ряду для їх означень. Вчений робить узагальнення про те, що за таких умов ймовірно здається повернення сучасної європейської культури у минуле, зокрема у переддень новоевропейської історії [2].

Єдність ірраціонального та раціонального, широке розмаїття притаманне культурі кожної епохи — переконаний М. Попович. Говорячи про глибинні риси культури європейського сьогодення, дослідник означає окремі протилежні та взаємодоповнюючі тенденції. Перше десятиріччя ХХІ ст. «висуває вимогу орієнтації на дуже далекі перспективи, бо, з огляду на розвиток науково-технічних можливостей людства, використовуючи вислів Козеллека, надзвичайно зросла дистанція між «простором досвіду та горизонтом очікування» [3, с. 17].

Мовлячи про недосяжність майбутнього, важливість одвічних моральних людських цінностей, реальність «культурного простору людини взагалі», незалежно від часу її існування, актуальність, попри всі новітні тенденції та ідеї, філософ наголошує на необхідності збереження вічних Заповідей спасіння людського в людині.

На змінність, відносність усталених канонів мистецтва, нестабільність смислів, породжених діалогами минулого, які постійно оновлюються, рухаються, адаптуючись до актуальних реалій, також зауважували М. Бахтін, М. Каган, О. Лосев, Ю. Лотман, В. Татаркевич [4; 5; 6; 7].

За Ю. Лотманом, мистецтво парадоксальним чином надає нам можливість вибору там, де життя його не залишає. Мистецтво володіє потужною силою морального впливу на особистість, тому свобода творчості означає, водночас, високий рівень відповідальності творця. У наш час мистецькі образи — надто умовні, нефігуративні, символічні. Мистецтво імітує реальність нібито візуально-фотографічними засобами, насправді віддаляючись, відокремлюючись від неї. Масове розповсюдження мистецтва, на перший погляд, є суттєвою загрозою для збереження «високої ідеї мистецтва». Проте це лише поверхове враження, адже, за фактами лінійної історії, «високе» мистецтво сягає своїм корінням «низького», масового, популярного, розповсюдженого, доступного, а утворення мистецьких смислів відбувається у семіотичному середовищі і пов'язане з самоусвідомленням «Я» та усвідомленням наявності «Іншого». Мистецтво саморозвивається, самостійно створює власну філософію, живе за власними правилами і йде прихованими, алогічними шляхами, а ті, хто його сприймає, постають як свідки цього розвитку і навіть — як джерело, підґрунтя, матеріал для втілення мистецьких образів [6, с. 265 — 271].

Своїми роздумами щодо рухів у становленні сучасного мистецтва ділиться В. Татаркевич. Пропонуючи дефініцію мистецтва початку ХХІ століття, філософ користується історичним методом аналізу еволюції цього поняття в культурі, нагадує, що за класичним визначенням поняття мистецтва, серед характеристик останнього — означене ще Платоном прагнення до створення прекрасного і його досягнення; відтворення реальності, певних явищ навколишнього світу; вираженість за допомогою художньої форми; експресивність, емоційна відвертість; виявлення естетичних переживань, емоційний вплив на глядачів.

Водночас існуючі реалії дають підстави гадати, що у своєму саморозвитку мистецтво ХХІ ст. довело відносність поняття прекрасного, піднесеного, воно здатне самостійно створювати власну реальність, неіснуючу для того, хто його сприймає. При цьому воно не звертається до реальних фактів, не вдається до усталених, класичних форм. Врешті-

решт, особливо типовою для нашого часу сутністю мистецтва (особливо близькою до творчості авангардних художників) є його прагнення викликати потрясіння, епатувати. З точки зору актуального мистецтва, його завданням є імпресія, а вдалим вважається твір, який справив шокуюче — позитивне чи негативне — враження.

Таким чином, підкреслює В. Татаркевич, нині характерною ознакою мистецтва є його здатність викликати активну реакцію емоційно-почуттєвої сфери людини — її захоплення, захват або ж несприйняття. У творчості сучасного художника спостерігаються різновекторні спрямованості: бажання доторкнутися до таємниць і загадок Всесвіту, спираючись при цьому на досягнення науково-технічного прогресу; прагнення бути собою і водночас створювати зовнішній імідж, привабливий для засобів масової інформації [7].

Розглянувши окремі теоретичні погляди на порушене питання в світі, звернемося до вітчизняної мистецької практики, що нині має свої, специфічні особливості.

Проблема впливу мистецтва на розвиток і становлення особистості всебічно досліджується в теорії і практиці мистецької освіти. Загалом мистецтво має потужний виховний потенціал незалежно від його жанрово-стильової чи просторово-часової належності. Сприйняття художнього образу вимагає відповідного ставлення людини до побаченого чи почутого, усвідомлення власної індивідуальності. Таким чином, в діалозі мистецтво — особистість відбувається формування певних рис духовності особи [8].

Динамічні процеси розвитку сучасного мистецтва відбуваються в галузі образотворчого та музичного мистецтва. Так, теоретично-аналітичні міркування художника В. Сидоренка зумовлені активною власною багаторічною практикою в Україні та за її межами, прагненням висвітлювати складні питання еволюції сучасного мистецтва, доводити, що всі ми живемо у час творення нової реальності, коли усталені естетичні критерії минулої епохи втрачають своє домінуюче звучання, звільняючи місце для процесів вільного, незаангажованого творення, художню вартість якого визначить згодом лише час.

Цікавим, на наш погляд, є міркування митця про те, що внаслідок розвитку сучасних масмедійних комунікацій, здатних забезпечувати високошвидкісну трансляцію інформаційних даних, поступово нівелюється значення культури вербального спілкування, над яким починає повільно, але впевнено домінувати візуальна культура [9, с. 9].

Художник П. Маков вважає, що сучасні галеристи і куратори, котрі формують актуальну моду, рано чи пізно підуть зі сцени. На його переконання, передбачити, що саме акумулює чи відбиває актуальне мистецтво сучасності, яке зовні нагадує шоу, феєрверк, не може ніхто — ні художник, ні його менеджер. Адже мистецтво, що все більше прагне споживацького ринку, є однією зі складових нинішньої нашої дійсності, яка теж дедалі більше уподібнюється шоу. Одним з головних завдань мистецтва є допомогти людині пізнати саму себе. Набуваючи комерційних «обертів», прагнучи здобути масову популярність, мистецтво стає порожнім, поверховим, не здатним виконувати свою важливу роль [10].

Про доцільність і переваги використання комп'ютерної техніки, програмного забезпечення у мистецьких процесах говорить Б. Галеев. На його думку, таким чином суттєво розширюється аудиторія тих, хто може долучитися до процесів культуротворення, реалізувати свій творчий потенціал. Особливого звучання ця думка набуває при

врахуванні того, що поняття «творчість» в розумінні сучасної педагогіки та психології — це здійснення не стільки нового, скільки особистісного відкриття і презентація цього відкриття оточуючому світові.

Зауважимо, що фахівці в галузі сучасної мистецької освіти також упевнені, що останнім часом необхідною складовою професіоналізму митця стала наявність розвинених комунікативно-технологічних знань, умінь та навичок, саме тому до педагогічного процесу рекомендовано включати оригінальні, новітні, інтерактивні форми і методи, котрі підвищують рівень володіння технічними основами мистецької діяльності, розвивають уміння нетрадиційно мислити, розмовляти зі світом сучасною, інформаційно-технологічною мовою.

Досліджуючи проблеми професіоналізму як основу творчих пошуків у сфері культури, зокрема в галузі образотворчого мистецтва, О. Садикова слушно зауважує, що нині розвиток мистецтва в цілому і образотворчого, зокрема, зумовлений тим незаперечним фактом, що сучасне художнє життя органічно ділиться на академічне (класичне, до якого все ще звернена основна увага глядачів) та актуальне. Переважна більшість витворів останнього є радше арт-об'єктами, ніж художніми творами. Інтерес до цих арт-об'єктів підтримується сьогодні насамперед володарями галерей, мас-медіа комунікаціями, кураторами, а останнім часом — і представниками уряду. З огляду на це стає очевидним, що в наш час одним з важливих чинників мистецького професіоналізму є майстерне здійснення соціальних комунікацій, де успіх забезпечується активним піаром.

При цьому такі показники якості творів як, скажімо, техніка виконання або ж особливості художньої форми, побудова композиції, поступаються новизні й епатажності ідеї, втіленої людиною з «гучним», іноді скандально відомим ім'ям. Можна повністю погодитися з думкою О. Садикової про те, що у своїй основі таке мистецтво є «безякісним» — воно фактично не апелює до показників якості в класичному розумінні цього поняття.

Суперечливою є ситуація в галузі музичного мистецтва. На сторінках вітчизняної періодичної преси, спеціальних видань, монографічних досліджень звучать думки музикознавців про те, що нині академічне музичне мистецтво переживає не найкращі часи. Так само, як й інші різновиди мистецтва, музика є своєрідним суспільним «дзеркалом», що відображає інтереси сучасної молоді, її художні смаки, погляди, ідеали. Щодо останніх відбуваються гострі дискусії — від фактичного заперечення їх існування серед сучасної молоді до визнання необхідності ідеологічного плюралізму в наш час.

Нині існує культурна та соціальна амбівалентність, розмаїття форм культурного вираження, зростає роль альтернативних рухів, розвиваються малі «субкультурні» осередки. На переконання окремих дослідників, останні потрібно ретельно вивчати, адже їх діяльність — справа майбутнього. Це потребує використання міждисциплінарних підходів, наприклад, залучення досвіду соціальних наук для вивчення тих чи інших закономірностей функціонування мистецтва в сучасних умовах [11; 12].

Досліджуючи рух сучасної опери як музично-комунікативного явища, О. Берегова зауважує: одвічні цінності людського буття, звернення до найкращого в людині, що притаманне академічному музичному мистецтву і зокрема оперному жанру, є незаперечним. Проте нині ми живемо в умовах ринкових відносин, що впливають на

культурно-мистецьку сферу, тому дуже важливим є вміння пристосуватися до сучасних реалій, умов ринкового диктату. Для стимулювання попиту сучасного глядача, українським митцям слід володіти умінням, навичками піару, промоушену, маркетингу тощо.

Музичному мистецтву загалом притаманна певна консервативність, і в цьому його перевага й позитивна сутність, з точки зору збереження найкращих класичних традицій. Втім, сьогодні воно виходить за межі традиційного музично-театрального виконавства. Цьому сприяють електронні технології, забезпечуючи збільшення каналів трансляції музичних творів, завдяки чому розширюються терени розповсюдженості творів серед широкої слухацької аудиторії. Як приклади успішних музичних оперних проєктів останнього часу, що вирізняються вдалим синтезом актуального і класичного (як з погляду жанрово-стильових ознак, так і з точки зору гармонійної єдності традицій і сучасності), О. Берегова називає оперу М. Скорика «Мойсей» та оперу-ораторію-балет І. Карабиця «Київські фрески».

Цілком погоджуємося з твердженням дослідниці, що саме музично-театральні форми є альтернативою низькоякісним естрадным шоу. Такі форми мають широкі перспективи щодо розповсюдження в сучасному суспільстві, їх видовищність, яскравість спроможні привернути увагу молодого покоління, спрямувати його зацікавлення в бік академічної музики [13]. Щодо останньої, то сучасні молоді музиканти вважають: мистецтво має сприяти духовному очищенню всіх учасників мистецької комунікації.

Справді, незалежно від жанрової та стильової специфіки музики, її належності до естрадного чи академічного жанру — професійно, грамотно й талановито створена музика спрямовується, передусім, на розвиток високих людських якостей. Тільки така музика здатна по-справжньому захопити увагу аудиторії, хвилювати й очищувати душу. Для створення музики, вважають сучасні композитори-професіонали, є прийнятними будь-які засоби — традиційні, електронні, комп'ютерні. Зрештою, все залежить від особистості музиканта, що її створює.

Втім, переконана частина молодих митців, серйозна музика, як і наука, — «річ у собі» і не може бути доступною для всіх. Сучасний композитор так само, як і його попередники минулих епох, спираючись на базові професійні знання, вміння і навички, пише так, як підказує йому серце, він не може пристосовуватись до широкого загалу або ж наслідувати моду, бо тоді те, що він створює — не музика [14].

Як видається, важливо зазначити, що сучасній музиці притаманний новітній саморух, величезне жанрове і стильове розмаїття, вона є унікальним, своєрідним світом, який існує і розвивається за власними законами. І якщо інколи можна почути думку щодо наявності кризових явищ у її становленні, то одна з причин цього полягає в кризовому стані внутрішнього світу самого творця. Окрім того, суттєвим чинником сприйняття сучасної музики є спеціальна підготовленість слухацької аудиторії, наявність певного досвіду спілкування з такою музикою на суспільному рівні. Відсутність такої підготовки у вітчизняного слухача спричиняє несприйняття музичної інформації, внаслідок чого виникають негативні емоції і відчуття невдоволення.

Єдність професіоналізму митця з високим рівнем його морально-етичних вимог до якості й змісту твореного дітища споконвіку була передумовою народження творів високого мистецтва. Незалежно від історичних, соціокультурних умов справжні мистецькі твори знайдуть свою аудиторію. Згадаймо про успіх, що його мали постановка

балету Євгена Станковича «Володар Борисфену», здійснена нещодавно в Національному театрі опери і балету у м. Києві, або ж виставка творів Миколи Стороженка «Від Школи до Храму», що відбулася в стінах Національної академії мистецтв України у листопаді 2010 року, та багато інших цікавих, актуальних і високопрофесійних мистецьких акцій.

Сучасна людина живе і працює в умовах швидких і непередбачуваних змін, спричинених складними екологічними, суспільно-політичними, економічними та інформаційно-технологічними процесами, що їх нині переживає цивілізація в цілому. Вчені різних галузей науки переконані: однією з найважливіших передумов виходу з небезпечних криз є розвиток духовності людини — руйнівні процеси, що відбуваються в сучасному світі, спричинені різким відривом технічного розвитку від духовного.

Наріжним каменем у вирішенні цієї проблеми в культурній сфері має стати здатність майбутніх митців створювати мистецтво, спрямоване на розвиток духовного світу особистості, що вимагає зміни і переорієнтації сучасної мистецької педагогічної парадигми зі знанневої на самостійно-творчу, парадигму особистості, готової до постійного саморозвитку і самовдосконалення.

Наразі в усі часи мистецтво було і, гадаємо, й надалі буде одним з важливих чинників розвитку духовності людини, стимулятором розвитку почуттів любові, безкорисливості, відповідальності, щирості, які виникають і «живуть» у внутрішньому світі людини при належній організації її життєдіяльності. Звідси — формування мотиваційної, емоційно-почуттєвої сфери, поза якою сьогодні не може бути успішної самореалізації, самоактуалізації в житті. Означені відчуття виникають в процесі входження людини в культурно-освітнє середовище та перебування в ньому, при спілкуванні з таким мистецтвом, що надихає на пізнання законів краси і добра.

1. Турчин В.С. По лабиринтам авангарда. — М.: Изд-во МГУ, 1993. — 248 с.
2. Скуратівський В. Культура Нового часу — основні стратегії новоевропейського культурного розвитку. — К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. — 36 с.
3. Попович М. Аналітична філософія культури // Культурологічна думка: Щорічник наукових праць. — К., 2009. — № 1. — С. 9—18.
4. Бахтин М. К методологии гуманитарных наук // Бахтин М. Эстетика словесного творчества. — М., 1986. — С. 381 — 393; 429 — 432.
5. Каган М.С. Введение в историю мировой культуры. — СПб.: Петрополис, 2003. — Кн.І. — 368 с.
6. Лотман Ю.М. Статьи по семиотике культуры и искусства // Мир искусства./Сост. Р.Г. Григорьева; пред. С.М. Даниэля. — СПб.: Академический проект, 2002. — 544 с.
7. Татаркевич В. История шести понятий. — М.: Дом интеллектуальной книги, 2003. — 374 с.
8. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). — К.: Освіта України, 2010. — 274 с.
9. Сидоренко В.Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ — ХХІ століть / Ін-т проблем сучасн. мист-ва Акад. мист-в України. — К.: ВХ[студіо], 2008. — 188 с.: іл.
10. Васильєв С. Павло Маков: «Мистецтво дрейфує в керунку шоу» // ART-КУРСИВ. Інформаційно-ілюстративний додаток до теми «Мистецький рух України ХХ — ХХІ століть». — К.: ТОВ «Оранта». — № 5. — С. 71—74.
11. Садыкова Е. Профессионализм как основа творческих поисков в художественной структуре традиционного и современного изобразительного искусства на постсоветском пространстве // МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія: Зб. наук. пр. з мистецтвознавства і культурології. — К.: ХІМДЖЕСТ, 2010. — Вип. 7. — С. 21—22.

12. Гафаров І. Перспектива междисциплинарного исследования музыкальных «движений идентичности» // МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія: Зб. наук. пр. з мистецтвознавства і культурології. — К.: ХІМ-ДЖЕСТ, 2010. — Вип. 7. — С. 81–84.

13. Берегова О. Сучасна українська опера як музична комунікація // ART-КУРСИВ. Інформаційно-ілюстративний додаток до теми «Мистецький рух України ХХ — ХХІ століть». — К.: ТОВ «Оранта». — № 4. — С. 5–6.

14. Тучинська Т. Живий звук, або вустами композитора: Чотири погляди на сучасну музику зсередини // ART-КУРСИВ. Інформаційно-ілюстративний додаток до теми «Мистецький рух України ХХ — ХХІ століть». — К.: ТОВ «Оранта». — № 5. — С. 75–78.

Анотація. У статті висвітлюються соціокультурні реалії, характерні для сучасного мистецтва в Україні, розглядаються особливості впливу мистецтва на процеси соціокультурного розвитку сучасного суспільства, питання сутності й основних завдань мистецтва щодо розвитку і самопізнання особистості.

Ключові слова: мистецтво, сучасне мистецтво, завдання мистецтва.

Аннотация. В статье освещаются социокультурные реалии, характерные для современного искусства в Украине, рассматриваются особенности влияния искусства на процессы социокультурного развития современного общества, вопросы сути и основных задач искусства относительно развития и самопознания личности.

Ключевые слова: искусство, современное искусство, задачи искусства.

Sociocultural realities of contemporary art of Ukraine.

Polina Kharchenko

Annotation. The article explores sociocultural realities typical for contemporary art of Ukraine with stress on features of art influence on the process of sociocultural development of modern society, sense and main tasks of art due to self identity.

Key words: art, contemporary art, tasks of an art.

Леся СМІРНА

кандидат мистецтвознавства,

старший науковий співробітник, начальник відділу

міжнародних наукових зв'язків НАМ України

КОНТЕМПОРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО У ПОШУКАХ ВЛАСНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ВЕРСІЯ АНТОНА СОЛОМУХИ

Кожен період потребує свого означення і під-означення, легітимації культурних реалій, структурності її планів, врешті фіксації семантичних перехресть між історією і сучасністю. Критики мистецтва стверджують, що саме поняття «сучасність» обумовлене семантичною двозначністю, мовляв, не можна бути просто сучасним, можна бути лише сучасним стосовно чогось, і нарікають на інфляцію сьогочасного термінологічного словника культури [1]. Вже в «Політиці» Платона співрозмовники